

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Hradec Králové

Inspekční zpráva

**Základní škola Běchary
část - mateřská škola**

Běchary 5, 507 32 Kopidlno

Identifikátor zařízení: 600 092 178

Zřizovatel: Obec Běchary, 507 32 Běchary 5

Školský úřad Jičín, Denisova 1073, 506 01 Jičín

Termín konání orientační inspekce: 29. března 2000

Čj.	085 179/00-1075
Signatura	oi2at104

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Základní škola v Běcharech je od roku 1995 zřízena jako kombinované zařízení pro zdejší děti předškolního a mladšího školního věku. Jejimi součástmi jsou mateřská škola, školní družina a školní jídelna. V základní škole se učí 10 žáků tří ročníků v jedné třídě a v mateřské škole je v současné době zapsáno 20 dětí, které jsou z Běchar, ale také dojíždějí z Jičíněvsi.

Ve školní družině má souběžný pracovní poměr učitelka mateřské školy jako vychovatelka školní družiny. Děti se shromažďují v mateřské škole i v ranních hodinách, v 7,15 hod. odcházejí na vyučování. Kombinace školy a školských zařízení je funkční, pro rodiče i děti má velký význam existence takové školy v místě a v neposlední řadě posiluje sounáležitost všech zde umístěných dětí ke škole. Usnadňuje také nástup dětí do první třídy a přechod k soustavnému školnímu režimu. Provoz školní družiny neomezuje chod mateřské školy. Tento velmi pozitivní stav je podložen obětavou prací a profesionálním přístupem všech pedagogů.

Velmi dobře se projevuje spojení těchto dvou škol v oblasti materiální. Některá zařízení a prostory mohou využívat společně - tělocvičnu, společnou jídelnu, hudební nástroje i další vybavení a pomůcky. Mnohé akce jako jsou různé slavnosti, soutěže či výlety organizují společně. Tato vynikající vnitřní spolupráce významně ovlivňuje i oblast sociální vztahů.

Ředitel školy i učitelky v mateřské škole mají poměrně náročný úkol v zajišťování provozu všech tří součástí, zvláště v případě nepřítomnosti některého z pedagogických pracovníků školy.

Inspekce byla zaměřena na zhodnocení průběhu vzdělávání v mateřské škole a na část řízení mateřské školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Řízené činnosti

V jednotřídní mateřské škole je v oddělení zapsáno dvacet dětí. Ve sledovaný den bylo přítomno třináct dětí ve věkovém rozpětí od tří do 6,5 let. Řízenou činnost pracovního charakteru prováděly všechny děti společně, poté si mladší děti odešly hrát a starší pokračovaly náročnějšími úkoly. Učitelka byla na práci připravená, navazovala na dříve zahájenou péči o pokojové květiny ve třídě. Pomůcky k čištění rostlin měla učitelka přichytány, děti však také velmi ochotně pomáhaly i při této přípravě. Učitelka s dětmi hovořila nejen o významu péče, ale i o dalších potřebách k růstu a pěstování rostlin. Znalosti dětí byly dobré, bylo znát, že tuto práci již znají. Jejich obzor rozšířil také jeden chlapec, který rostliny pěstuje společně s rodiči doma. Znal latinské názvy květin, konkrétní potřeby rostlin při růstu i pěstování a jeho zaujetí bylo pobídkou i pro další děti.

Úkoly učitelka diferencovala podle věku a schopností dětí. Ty nejmladší získávaly zkušenosti, také měly možnost jen pozorovat. Starší děti byly vedeny k samostatnosti, při práci si pomáhaly a jejich spolupráce byla radostná.

Druhá část řízených činností u starších byla zaměřená na jemnou motoriku, správné držení tužky a rozvíjení dalších poznatků o rostlinách. Při kreslení květin a dalších doplňků děti procvičovaly nejen drobné svaly rukou, ale vedeny učitelkou opakovaly barevné i početní představy. Při práci společně hovořily, byly přátelské a bezprostřední.

Druhá učitelka v tuto dobu s mladšími dětmi při volné hře formou manipulace s předměty a hračkami přirozeně dále rozvíjela jejich manipulační dovednosti.

Obě učitelky děti průběžně motivovaly k novým činnostem především pozitivním hodnocením, pochvalou, pestrou nabídkou her, pomůcek i hraček.

K pohybovým aktivitám využívají děti malou tělocvičnu. Cvičení učitelka motivovala hudebním doprovodem. Děti si dobře procvičily rytmickou chůzi, reakci na povely a při zdravotních cvičích všechny svalové skupiny těla. Každý cvik učitelka ještě slovně motivovala, malé děti tak zvládaly velmi dobře i poměrně náročné cviky (např. posilování břišních svalů). Nácvik dýchání, relaxace a říkánky spojené s pohybem (z oblasti jazykové výchovy) doplňovaly komplexnost aktivit. Závěrečná hra na honěnou zakončila dobře promyšlenou a efektivní pohybovou část, vystřídal se všechny děti. Učitelka opět volila dvojice podobných schopností a tak udržovala přiměřenou zátěž i dobrou pohodu mezi dětmi.

V průběhu dopoledne učitelka zařazovala krátká jazyková cvičení - rytmizaci, říkadla, nácvik správného dýchání propojeně s konkrétní činností. Záměrně s dětmi v oblasti péče o rozvíjení řeči pracuje i individuálně, využívá své specializace - logopedické asistentky.

Po obědě před spaním v oddělené ložnici čtou učitelky dětem pohádky, souběžně probíhá ve vedlejší místnosti družina. Ve sledovaný den byly činnosti rušnější, avšak podle sdělení učitelky je tato organizace v jiné dny obvykle bezproblémová.

Učitelky rozpracovávají měsíční plány, obsahující všechny výchovné složky. Na týden si stanovují úkol v mravní výchově, rozcvičky s obměňováním pohybových her a náměty písní a básní. Toto plánování je funkční, obsahuje diferencované úkoly pro heterogenní skupinu dětí. Individuální péči věnují učitelky dětem předškolním i těm, které mají určité specifické potřeby. Zohledňují děti s odloženou školní docházkou i děti s výchovnými problémy a věnují péči také dětem talentovaným (převážně v oblasti hudební a výtvarné). Spolupracují přitom s psychology, sociální pracovníci. Výchovné postupy konzultují i s ředitelem školy, ten má tak možnost poznávat děti již dlouho před nástupem do první třídy.

Pomůcky, hry a hračky v dostatečném množství jsou uloženy ve skříních, policích a děti je mohou samostatně užívat. Postupně jsou doplňovány, některé jsou již starší, svému účelu však postačují. Učitelky při práci s dětmi využívají elektrofonické varhany, radiomagnetofon a další vybavení školy.

Pro pobyt dětí na čerstvém vzduchu je u školy vybavená školní zahrada s průlezkami, pískovištěm. Zahradní nářadí a hračky jsou uloženy v kůlně, zahrada svému účelu vyhovuje. Delší pobyty venku s poznáváním přírody a dalšími úkoly jsou plněny ve volné přírodě.

Děti základní a mateřské školy se setkávají ve společné jídelně, učí se přitom kulturnímu stolování, správnému společenskému chování i kamarádství. Toto propojení pozitivně ovlivňuje sociální klima školy. Během dopoledne je zajištěn pitný režim, děti podle potřeby možnost napítí samy využívají.

Řízené činnosti jsou plánovány promyšleně, návazně a s diferenciací úkolů pro smíšenou skupinu dětí.

Ze sledovaných činností, které hodnotím jako velmi dobré, bylo patrné důsledné a kontinuální působení učitelky a zohledňování dětských specifíků, které vyplývalo z dobré znalosti dětí. Materiální podmínky má mateřská škola velmi dobré.

Pracovní výchova i ranní cvičení bylo provedeno velmi dobře a s důrazem na činnostní učení, přirozeně a ve velmi příznivé, aktivní atmosféře.

Spontánní činnosti

V průběhu dne byly spontánní a řízené činnosti vyvážené. Po příchodu dětí do mateřské školy měly odpovídající dobu na prožití i dokončení her. Po řízené části se mladší děti opět pohroužily do spontánních her a seberealizovaly se pod vedením druhé učitelky prostřednictvím manipulace s předměty i hračkami podle svého přání.

I v průběhu řízené činnosti učitelka organizovala práci tak, že se děti projevovaly spontánně a vlastní práci s květinami prováděly přirozeně, s chutí a radostí. Pochvalou a tím, že se práce dařila, získávaly děti sebedůvěru, pocítily radost z činnosti. Bylo zřejmé, že učitelka stanovuje úkoly diferencovaně a připravuje prostředí tak, aby každé dítě mohlo být úspěšné a cítilo se opravdu dobře.

Během dne při přechodových částech i při osobní hygieně byly děti vedeny k samostatnosti, mohly se samy podle svých potřeb pohybovat v prostorách školy. Jejich orientace byla dobrá, některé děti učitelka záměrně vedla k vyřizování vzkazu. Učitelka tyto úkoly měla připravené, vycházely z individuálních pozorování dětí, ty je zvládaly s chutí, samostatně a přirozeně.

Prostředí mateřské školy je podnětné, pro spontánní činnosti příznivé. Celková atmosféra podporuje dobré prožívání dětí, připravené a volně prožívané části dne jsou vyvážené. Hodnocení je velmi dobré.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Plánování a vlastní příprava řízených i spontánních činností je velmi dobrá, personální podmínky v současné době odpovídají počtu a skladbě dětí a zaměření mateřské školy. Vybavení hračkami a pomůckami je podnětné a velmi dobré.

Motivace a hodnocení vede děti k aktivitě, organizace činností i vzájemná komunikace jsou na velmi dobré úrovni.

Vzdělávací činnost je celkově velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Plánování

Ředitel školy, jejíž součástí je mateřská škola, školní družina a školní jídelna, nevypracovává specifické plány pro mateřskou školu. Má však konkrétní představu, také její realizace je patrná, propojenosti obou škol a také školní družiny se životem v obci.

Koncepce vyplývá z rozpracovaných měsíčních plánů, které zpracovávají učitelky. Obsahují však spíše konkrétní plánované úkoly ve výchovných oblastech a hlavní společně plánované akce školy.

Záměrem je péče o děti podle jejich specifických potřeb - péče o talentované děti v oblasti výtvarné a hudební, pomoc při rozvíjení řeči a péče o děti s odloženou školní docházkou.

Z rozhovoru s ředitelem vyplynulo, že v písemných kompetencích bude zakotveno také sestavování konkrétního plánu mateřské školy.

Oblast plánování má slabší místa, vyžaduje zvýšenou péči.

Organizování

Ředitel školy předává všechny informace učitelkám průběžně a podle potřeby. Zásadní informace se objevují na nástěnce. Kompetence jsou dohodnuty a jsou pracovníkům známy, nejsou však vymezeny písemně. Vnitřní řád školy je vypracován pro celé kombinované zařízení společně, pro mateřskou školu jej dopracovává v současné době vedoucí učitelka.

Rodiče jsou o svých dětech informováni na společných setkáních, při besídkách a především při každodenním předávání dětí. U některých rodičů je tato možnost omezená, protože své děti osobně nepřebírají, ale i s nimi jsou učitelky v kontaktu. V šatně si rodiče mohou prohlédnout vystavené dětské výtvarné práce, na stolku výtvary z papíru, plastelíny a dalších materiálů.

Povinnou dokumentaci vede převážně vedoucí učitelka. Přehledy výchovné práce, přihlášky i evidenční listy jsou vedeny řádně. Rozhodnutí o přijetí bylo v průběhu inspekce vypracováno a rodiči potvrzeno. Také odpovědnost za odvádění dětí ze sousední obce ředitel školy podložil písemným pověřením rodičů podle § 10 odst. 2 a 6 vyhlášky MŠMT ČR č. 35/1992 Sb., o mateřských školách.

Mateřská i základní škola, jsou na veřejnosti chápány jako jeden celek. Jejich prezentace je také propojená především společnými akcemi, výlety, besídkami, zájezdy do divadla apod.

Provoz mateřské školy je po projednání s rodiči stanoven od 6,15 do 15,30 hodin. Učitelky průběžně zabezpečují také chod školní družiny, na vycházky chodí převážně společně. Ředitel společně s oběma učitelkami operativně zajišťuje zástupy v jednotlivých součástech školy.

Obec vybírá od rodičů příspěvek na částečnou úhradu neinvestičních nákladů, škole zpětně poskytuje potřebný rozpočet na provoz i obnovu hraček a pomůcek.

Organizace práce a provozu v těchto spojených zařízeních je poměrně náročná. Pro zachování existence obou škol v tomto rozsahu však nezbytná. Informovanost pracovníků je dobrá, spolupráce s rodiči a veřejností velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy má dobrý přehled o práci učitelek, prodiskutovávají společně výchovné postupy u dětí, které mají nastoupit školní docházku. Obě učitelky jsou motivovány významem své práce pro budoucnost dětí, ekonomická stimulace, poskytovaná v nadtarifní složce mzdy, odpovídá náročnosti jejich práce.

Učitelky mají možnost především osobního studia odborné pedagogické literatury, která je na škole k dispozici a také absolvují vzdělávací semináře, zajišťované SŠŠ. Vedení a motivace pracovníků jsou založeny na jejich vlastní iniciativě a přirozených schopnostech. Každý pracovník má vytvořeny podmínky pro vlastní seberealizaci v činnostech, které mu jsou svým obsahem blízké.

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Ředitel školy má stanovená vlastní kritéria osobního ohodnocení pracovníků, která zohledňují především práci a nasazení pro zachování optimálního chodu celého zařízení. Obě další učitelky pracují svědomitě, kontrolu provádí ředitel školy průběžně a operativně během celého

dne a při společných akcích základní i mateřské školy, kterých je většina. Má tak možnost vytvořit si přehled o práci jednotlivých pracovníků.

Vlastní osobní hospitace ředitel neprovádí, odpovědnost za kvalitu pedagogické práce přejímá vedoucí učitelka. Společně s druhou učitelkou jsou v každodenním kontaktu a svou práci denně diskutují. Záznamy z porad však písemně nevedou.

Kontrola pracovníků i kvality výuky je funkční, pro tuto školu specifická, proto ji hodnotím jako velmi dobrou.

Hodnocení kvality řízení

Řízení této mateřské školy vyplývá ze specifické situace, spojení se základní školou i školní družiny v jeden celek. I přes drobné formální nedostatky je toto řízení velmi dobré, zajišťuje existenci kombinovaného zařízení ve prospěch dětí v obci.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina,
- zařazení do sítě škol, ze dne 18.3.1996
- přehled výchovné práce,
- evidenční listy dětí, záznamy o dětech, vyjádření PPP (zabezpečena proti zneužití),
- docházka dětí,
- plány výchovné práce,
- personální dokumentace,
- organizační řád školy,
- písemná pověření rodičů k předávání dětí jiné osobě.

ZÁVĚR

Mateřská škola plní velmi dobře svou výchovně vzdělávací funkci. Vysokou úroveň pedagogické práce vytváří předpoklady pro osobnostní rozvoj a pozdější vzdělávání dětí.

Propojení se základní školou, školní družinou a každodenní kontakt dětí různých věkových skupin i dospělých podporuje přirozený přechod a úspěšnost dětí při nástupu školní docházky.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně a ve prospěch kvalitního vzdělávání dětí.

Vymezení kladů:

- Velmi příznivé klima pro společné soužití dětí různých věkových skupin a z toho plynoucí přirozený přechod dětí z mateřské do základní školy.

- Kvalitní péče o rozvoj dětí formou prožitkového učení s důrazem na nezastupitelnost dětské hry v tomto období.
- Odpovědný přístup učitelek k řešení i nadstandardních úkolů při spojeném řízení základní a mateřské školy.
- Řízení školy založené na toleranci a participaci všech pedagogů.

Vymezení nedostatků:

- Vymezení kompetencí vedoucí učitelky na základě ústní dohody, absence písemných dokladů plánování a kontroly práce.

Doporučení řediteli školy:

- Vypracovat písemně převedení kompetencí, vyplývajících ze zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o statní správě a samosprávě ve školství, v platném znění a z vyhlášky MŠMT ČR č. 35/1992 Sb., o mateřských školách.
- Vypracovat roční plán práce mateřské školy.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Bc. Růžena Janatová	R. Janatová v. r.

V Semilech dne 12. dubna 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. dubna 2000

Razítko

Ředitel školy	Podpis
----------------------	---------------

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	26. dubna 2000	085 197/00-1075
Zřizovatel	26. dubna 2000	085 195/00-1075

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	nebyly podány